

UCHWAŁA NR III/6/2022

Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim

z dnia 31 stycznia 2022 r.

w sprawie: przyjęcia „Programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2023”.

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 920 ze zm.) uchwała się:

§ 1.

Przyjmuje się „Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim oraz Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
(-)

Robert Ciżmowski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zapisy ustawy wzmacniają działanie administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz podniesienia świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy.

Głównymi założeniami „Programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026” jest realizacja działań psychoedukacyjnych ukierunkowanych na zmianę zachowań osób stosujących przemoc a także edukacja sprawców przemocy.

Przedmiotowa uchwała została przygotowana zgodnie z założeniami „Strategii Rozwoju Powiatu Nowodworskiego na lata 2015-2024”, obszar priorytetowy: Kapitał ludzki i społeczny (P2), cel strategiczny CS.2.1. Rozwinięty i w pełni wykorzystany kapitał ludzki, cel operacyjny: CO.2.1.2. Aktywizacja wykluczonych społecznie.

Przewodniczący Rady Powiatu
w Nowym Dworze Gdańskim
(-)

Robert Ciżmowski

*Załącznik
do Uchwały Nr III/6/2022
Rady Powiatu w Nowym Dworze Gdańskim
z dnia 31 stycznia 2022 r.*

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ
KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC W RODZINIE
W POWIECIE NOWODWORSKIM
NA LATA 2022-2026**

Nowy Dwór Gdański, 2021 r.

WSTĘP

Zatrzymanie przemocy w rodzinie opiera się na tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy, który nacechowany jest interdyscyplinarnością. Oznacza to, że wszelkie działania interdyscyplinarne są współpracą przedstawicieli różnych służb i dotyczą wszystkich obszarów problemowych danej rodziny. Interdyscyplinarność dotyczy oddziaływania na wszystkie osoby wmieszane w zjawisko przemocy, tj. osoby doznające przemocy, świadków i osób stosujących przemoc.

Zatrzymywanie przemocy w rodzinie jest procesem wsparcia nie tylko dla ofiar przemocy, ale także całej rodziny, dotkniętej kryzysem przemocy, za czym idzie również sprawca przemocy.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 jako cel główny zakłada zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w województwie pomorskim. Jednym z celów szczegółowych jest zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Priorytetem w tej sprawie jest realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.

Realizatorem *Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026* jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim oraz leżący w jego strukturach Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim. Podstawa merytoryczna oraz założenia programu zostały oparte na Modelu Duluth („Education Groups For Men Who Batter – The Duluth Model”) zaadoptowanym do polskich warunków.

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych jest programem interwencyjnym, którego przewodnim celem jest zatrzymanie przemocy. Osiągnięcie owego celu możliwe jest za sprawą dwóch aspektów: edukacyjnego oraz korekcyjnego. Aspekt edukacyjny dotyczy edukacji sprawców w obszarze przemocy, jej przejawów, dynamiki, częstotliwości, źródeł i przekonań przemoc wzmacniających, zaś aspekt korekcyjny dostarczenia i przyswojenia przez sprawcę narzędzi oraz technik, służących powstrzymaniu się przed stosowaniem przemocy.

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wskazał programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, jako element systemu oddziaływań zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie. Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026 został napisany na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022. Z uwagi na brak aktualizacji w/w programu bazowano na projekcie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022.

Dodatkowo program jest zgodny z obowiązującymi następującymi przepisami prawa:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno -edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

2. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE NOWODWORSKIM ORAZ PORADNICTWO I INTERWENCJA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Nowodworskiego sporządzono w oparciu o dane uzyskane od Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim oraz Zespołów Interdyscyplinarnych, działających przy gminnych/miejskich Ośrodkach Pomocy Społecznej w Nowym Dworze Gdańskim, Krynicy Morskiej, Ostaszewie, Stegnie i Sztutowie. Diagnoza zawiera dane statystyczne z roku 2019 oraz 2020 do dnia 30 września.

Tabela 1 zawiera dane przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Nowym Dworze Gdańskim, dotyczące liczby interwencji domowych, które zakończyły się wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” oraz liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Powiatu Nowodworskiego.

Tabela 1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, dane przekazane przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Komendę Powiatową Policji w Nowym Dworze Gdańskim.

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie		2020			2021 do dnia 30 września		
		Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
KPP w Nowym Dworze Gdańskim	Ogółem	88			42		
	W tym	66	11	11	33	9	0
GOPS Ostaszewo	Ogółem	20			13		
	W tym	13	3	4	12	1	0
GOPS Sztutowo	Ogółem	13			7		
	W tym	6	1	6	4	1	2
GOPS Stegna	Ogółem	30			19		
	W tym	21	9	0	15	4	0
M-GOPS Nowy Dwór Gdański	Ogółem	52			33		
	W tym	40	7	5	11	5	17
MOPS Krynica Morska	Ogółem	4			3		
	W tym	4	0	0	3	0	0
RAZEM	Ogółem	207			117		
	W tym	150	31	26	78	20	19

Analizując dane pozyskane z jednostek organizacyjnych Powiatu Nowodworskiego najliczniejszą grupę osób dotkniętych przemocą w rodzinie stanowią kobiety, doświadczające przemocy ze strony bliskich. Największą liczbę kobiet- ofiar przemocy odnotowała w roku 2020 Komenda Powiatowa Policji w Nowym Dworze Gdańskim (66). Faktem jest to, że w badanym okresie czasu można zauważyć spadek liczby ofiar przemocy domowej kobiet ze 150 w roku 2020 na 78 do końca września 2021 roku. Grupa mężczyzn oraz dzieci jest na podobnym poziomie. W roku 2020 liczba mężczyzn dotkniętych przemocą wynosiła 31 osób, a dzieci 26 osób. W roku bieżącym do dnia 30 września odnotowano 20 przypadków mężczyzn oraz 19 przypadków dzieci dotkniętych przemocą w rodzinie. Ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w roku 2020 wyniosła 207, zaś do 30 września 2021 roku 117. Można, więc stwierdzić, że ogólna liczba ofiar przemocy domowej w badanym okresie czasu znajduje się na podobnym poziomie. Tabela 2 ukazuje dane liczbowe przekazane przez Zespoły Interdyscyplinarne z miast i gmin Powiatu Nowodworskiego, tj. Nowy Dwór

Gdański, Krynica Morska, Ostaszewo, Stegna i Sztutowo. Dane obrazują liczbę wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez podmioty do tego upoważnione oraz liczbę osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Tabela 2. Liczba procedur „Niebieskie Karty” oraz liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Powiecie Nowodworskim w latach 2020-2021.

Wskaźnik	Rok		
	2020	2021 (do 30 września)	
Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” (na podstawie formularza „Niebieska Karta-A” wszczynających procedurę oraz dotyczących kolejnych przypadków w trakcie postępowania)	81	23	
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta” przez pracowników OPS	14	8	
Liczba „Niebieskich Kart” wdrożonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Nowym Dworze Gdańskim przekazanych do OPS	95	39	
Liczba „Niebieskich Kart” wdrożonych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych gminy (np. służba zdrowia, oświata, GKRPA)	2	1	
Liczba zakończonych procedur „Niebieskich Kart”	81	59	
Liczba przekazanych przez ZI/GR zawiadomień do organów ścigania (Policji, Prokuratury) o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie	15	6	
Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie skierowanych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym	3	6	
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	119	75	
	Kobiety	84	45
	Mężczyźni	20	11
	Dzieci	15	19

Z powyższych danych wynika, że liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta” na podstawie formularza „Niebieska Karta- A”, wszczynającego procedurę oraz dotyczących kolejnych przypadków z roku 2020 do 30 września 2021 roku widocznie zmalała. Procedura „Niebieska Karta” w analizowanym przedziale czasu wszczynana była głównie przez funkcjonariuszy Policji (w 2020 roku- 95, do końca września 2021 roku- 39), w bardzo małym stopniu przez przedstawicieli pozostałych jednostek organizacyjnych (2020-2, 2021-

1).

Owe dane świadczą o małej aktywności placówek ochrony zdrowia i oświaty w zakresie przeciwdziałania przemocy. Warto przyjrzeć się liczbie zakończonych „Niebieskich Kart”, w roku 2020 zakończono 81 procedur, a do końca września 2021 roku 59. Liczba ta w niedużym stopniu odbiega od siebie. Procedura ta kończona jest wówczas, gdy występuje brak zasadności podejmowania działań lub w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy. W roku 2020 odnotowano 15 przypadków przekazania przez Zespoły Interdyscyplinarne/Grupy Robocze zawiadomień do organów ścigania (Policja/Prokuratura) o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, natomiast do końca września 2021 roku liczba przypadków jest o połowę niższa- 6.

Ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie była wyższa w roku 2020- 119 przypadków, niż do końca trzeciego kwartału 2021 roku- 75 przypadków. Patrząc po statystyce w dalszym ciągu głównie kobiety narażone są na przemoc ze strony bliskich. W 2020 roku odnotowano 84 kobiety- ofiary przemocy domowej, zaś w 2021 roku (do końca września) 45 zgłoszeń. Liczba dzieci doświadczających przemocy wzrosła. W roku 2020 wynosiła 15, zaś do trzeciego kwartału 2021 roku 19. Natomiast liczba mężczyzn z 20 przypadków w roku 2020 zmalała do 11 przypadków na dzień 30 września 2021 roku. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim świadczy specjalistyczne wsparcie dla osób, wobec których jest stosowana przemoc w rodzinie, w postaci porad prawnych, psychologicznych oraz socjalnych. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim udziela wsparcia także osobom stosującym przemoc w rodzinie poprzez realizację programu korekcyjno-edukacyjnego.

W roku 2020 wpłynęło tylko jedno skierowanie do udziału w programie. Ze względu na brak możliwości utworzenia grupy, osoba skierowana do udziału w programie odbyła konsultacje indywidualne z psychologiem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim. W roku 2021 pięć osób zostało skierowanych do udziału w programie. Cztery z nich wyraziły zainteresowanie udziałem, jednakże ze względu na małą liczebność, tegoroczna grupa również nie została utworzona. Tylko dwie osoby zainteresowane- zakwalifikowane do udziału w programie- uczestniczą w konsultacjach indywidualnych z psychologiem Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowym Dworze Gdańskim.

3. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE PROGRAMU

3.1. ADRESACI PROGRAMU

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych adresowany jest do osób stosujących przemoc w rodzinie. Nabór uczestników prowadzony będzie w oparciu o analizę indywidualnej sytuacji każdego z uczestników. Program w głównej mierze skierowany jest do:

1. osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych,
2. osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu lub narkotyków, lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno-edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii,
3. osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (zgłoszą się same do uczestnictwa lub zostaną skierowane przez różne służby i instytucje, takie jak: ośrodki pomocy społecznej, Policję, placówki odwykowe, zespoły kuratorskie, zespoły interdyscyplinarne bądź grupy robocze działające w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

3.2. NABÓR DO PROGRAMU

Nabór do programu prowadzi się m.in. w oparciu o:

- działania informacyjne o programie (rozpowszechnienie informacji o możliwości korzystania z programu, jego istocie, miejscu i sposobie realizacji) poprzez ogłoszenia na stronach internetowych, ulotki;
- współpracę z instytucjami, m.in. Policją, zespołami interdyscyplinarnymi, ośrodkami pomocy społecznej, zespołem kuratorskim (przekazywanie informacji, spotkania).

Nabór ma charakter ciągły i trwa przez cały czas realizacji programu. Charakter naboru wynika z założeń przyjętego modelu pracy - The Duluth Model i związany jest

z faktem wysokiego poziomu motywacji do uczestnictwa w momencie zgłoszenia się do udziału

w programie bez konieczności oczekiwania na rozpoczęcie jego kolejnej edycji.

Kwalifikacja do programu odbywa się w formie co najmniej dwóch spotkań indywidualnych z kandydatem, których celem jest ocena kandydata pod kątem możliwości jego uczestnictwa w programie oraz budowanie właściwej motywacji do dalszego udziału w spotkaniach grupowych. Rozmowa kwalifikacyjna jest jednocześnie zebraniem informacji o środowisku funkcjonowania kandydata w perspektywie sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, prawnej i zawodowej.

Podstawowym i niezbędnym kryterium kwalifikującym do udziału w programie jest bezsprzeczne przyznanie się przez kandydata do faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie. Kryterium to pokazuje, czy kandydat jest gotowy do wzięcia odpowiedzialności za własne zachowania, czyli do uznania, że to w nim tkwi przyczyna stosowania przemocy.

Na wstępnych konsultacjach nowy uczestnik zapoznaje się z regułami programu i współpracy z prowadzącymi. Potwierdzeniem przyjęcia reguł jest podpisanie przez niego kontraktu. Kontrakt w szczególności uwzględnia:

- konieczność systematycznej obecności na zajęciach;
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach;
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań i postaw w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi;
- wymóg uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie;
- zobowiązanie do powstrzymywania się od spożywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Kolejną częścią kwalifikacji jest opracowanie z prowadzącymi kwestionariusza historii przemocy, planu zmiany i planu bezpieczeństwa.

3.3. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU, KWALIFIKACJE OSÓB PROWADZĄCYCH ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w Powiecie Nowodworskim na lata 2022-2026 realizowany jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Spotkania w ramach realizacji programu prowadzone są przez specjalistów spełniających wymogi zawarte w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. 2011 nr 50 poz. 259).

Spotkania grupowe oraz indywidualne odbywają się w siedzibie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Nowy Dworze Gdańskim z siedzibą przy ul. Warszawskiej 52.

Środki przeznaczone na realizację programu obejmują zasoby własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

4. ZAŁOŻENIA MERYTORYCZNE PROGRAMU

4.1. CEL PROGRAMU

Głównym założeniem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie jest ochrona bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych poprzez powstrzymanie stosowania przemocy.

Cel ogólny to efekt nadrzędny, który przyświeca każdemu działaniu. Celem ogólnym programu jest korygowanie zachowań przemocowych u osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez pozyskanie umiejętności pozwalających na zmianę zachowań przemocowych i rozwijanie samokontroli oraz właściwego współżycia w rodzinie.

Cele szczegółowe są wytycznymi nakreślającymi kierunek działań do realizacji celu głównego. Są one osiąmane poprzez konkretne działania uzależnione od zasobów grupy biorącej udział w programie oraz siły poszczególnych jej członków.

Cele szczegółowe programu:

1. uświadomienie osobie stosującej przemoc, czym jest zjawisko przemocy oraz jakie są tego konsekwencje;
2. uświadomienie odpowiedzialności prawnej i moralnej za popełnione czyny przemocowe;
3. nabycie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich;
4. branie odpowiedzialności za swoje zachowania przemocowe;
5. nabycie umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych, zapowiadających zachowania przemocowe;

6. opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy;
7. nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie bez użycia agresji;
8. nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć;
9. zwiększenie wiedzy i kompetencji dotyczących konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze złością i agresją.

4.2. FORMY I METODY PRACY

Łączny czas trwania programu obejmuje dwa lata kalendarzowe z częstotliwością spotkań 2 razy w miesiącu. Spotkania prowadzone są w wymiarze dwóch godzin zegarowych. Optymalnym jest prowadzenie pracy z grupą w duecie: mężczyzna i kobieta, co jest korzystne zarówno dla prowadzących jak i uczestników, gdyż relacje między prowadzącymi stają się przykładem komunikacji partnerskiej.

Podstawą teoretyczną programu jest The Duluth Model w pełnym jego zakresie, zaadoptowany do polskich warunków model pracy z osobami stosującymi przemoc. Model ten zakłada pracę wyłączenie z mężczyznami.

Podstawową formą pracy korekcyjnej są spotkania grupowe (wsparte indywidualnymi konsultacjami psychologicznymi w ramach potrzeb). Spotkania indywidualne w minimalnym wymiarze dwóch spotkań są etapem kwalifikacji do programu. Grupa prowadzona jest w formule otwartej, tzn. spotkania odbywają się regularnie, nieprzerwanie, tematy edukacyjne realizowane są cyklicznie, a w trakcie trwania programu mogą odchodzić uczestnicy (którzy zrealizowali wymóg minimum 60 godzin uczestnictwa) oraz dołączają nowi członkowie.

4.3. ZAWARTOŚĆ MERYTORYCZNA

W część edukacyjnej (teoretycznej) założeniem programu jest przede wszystkim przekazanie szeroko pojętej wiedzy dotyczącej przemocy. Natomiast część korekcyjna (praktyczna) skoncentrowana jest na zdobyciu umiejętności niestosowania przemocy, treningu umiejętności społecznych i asertywności oraz konstruktywnego rozwiązywania problemów.

Cześć edukacyjna to przekazywanie wiedzy na temat kulturowo-obyczajowych zjawisk wspierających i przeciwstawiających się przemocy oraz konfrontowanie ze stereotypami promującymi przemoc, promocja wartości i idei wspierających godność osoby,

dobro rodziny, równość płci oraz prawa kobiet i dzieci, a także odpowiedzialność za osobiste decyzje. Podstawowe treści edukacyjne:

- społeczno-kulturalne źródła i okoliczności towarzyszące przemocy w rodzinie (mity, stereotypy);
- definicja przemocy, jej rodzaje, formy, dynamika, aspekty prawne przemocy;
- problemy władzy i kontroli w relacjach międzyludzkich;
- planowanie i rozwijanie samokontroli;
- komunikacja interpersonalna;
- promocja pozytywnych standardów wartości i zachowań: wspólne decydowanie, okazywanie uczuć i potrzeb, negocjacje i rozwiązywanie konfliktów bez przemocy, budowanie bezpieczeństwa i wsparcia emocjonalnego;
- alkohol i patologia życia rodzinnego;
- dzieci, przemoc i wychowanie;
- tolerancja i szacunek wobec osób starszych i niepełnoprawnych.

Cześć korekcyjna to ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie, praca nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, nauka skutecznej kontroli nad zachowaniami przemocowymi w rodzinie, uczenie się umiejętności konstruktywnej komunikacji interpersonalnej i samokontroli.

Program opiera się na przekazie treści edukacyjnych w formie biernej, jak i również obejmuje ćwiczenia praktyczne dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające pozytywne umiejętności w kontakcie interpersonalnym.

Stosowane metody pracy w grupie:

- mini wykład edukacyjny;
- scenki sytuacyjne;
- zadania domowe;
- dyskusja moderowana.

4.4. WARUNKI UKOŃCZENIA PROGRAMU

Warunkiem ukończenia programu jest obecność na spotkaniach w wymiarze minimum 60 godzin. Zakończenie programu oparte jest na ocenie dokonanej przez prowadzących program oraz samego uczestnika. Ocenie podlegają: obecność uczestnika na spotkaniach, jego

zaangażowanie, przestrzeganie reguł uczestnictwa w programie oraz zasad pracy w grupie, niestosowanie przemocy.

Uczestnikom spełniającym określone programem kryteria wydaje się zaświadczenie o ukończeniu programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, ze wskazaniem liczby godzin uczestnictwa w zajęciach.

5. MONITORING PROGRAMU I DZIAŁANIA EWALUACYJNE

Przebieg i efekty programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi oraz ewaluacyjnymi prowadzonymi przez realizatora programu, a wyniki tych działań będą wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod pracy.

Monitoring ma na celu zweryfikowanie czy program postępuje zgodnie z planem i będzie prowadzony w sposób ciągły w czasie jego trwania przez realizatora.

Ewaluacja jest procesem o charakterze praktycznym, którego zadaniem jest ustalenie, czy dany program osiągnął zakładane cele. Programu będzie kończył się badaniem ewaluacyjnym uczestników poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej dotyczącej przebiegu i efektów oddziaływań.

Ocena skuteczności programu badana będzie w okresie od 6 miesięcy do dwóch lat po ukończeniu programu poprzez monitoring zachowań osób, które ukończyły program (metoda ankiety, rozmowy, wywiadu swobodnego nieustrukturyzowanego). Monitoring prowadzi podmiot realizujący program poprzez:

- bezpośredni kontakt z uczestnikami programu;
- kontakt z ośrodkami pomocy społecznej, z zespołami kuratorskimi, z zespołami interdyscyplinarnymi, Policją oraz innymi podmiotami działającymi w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie.

Przyjęty wskaźnik skuteczności programu to: liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które w okresie dwóch lat po ukończeniu programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie.

Z ewaluacji sporządza się raport ewaluacyjny przygotowany w oparciu o przeanalizowane dane ilościowe (m.in. rejestr konsultacji, listy obecności, liczba spotkań, liczba godzin zajęć, ankieta) oraz jakościowe (wywiad, rozmowa, ankieta). Raport

przekazywany jest do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Gdańskim.

Raport zawiera:

- nazwę programu, miejsce i termin realizacji programu;
- opis podjętych działań;
- zastosowaną procedurę ewaluacyjną;
- dane liczbowe dotyczące realizacji programu (liczba osób, które przystąpiły do programu, liczba osób, które ukończyły program, liczba zrealizowanych godzin spotkań grupowych, liczba zrealizowanych godzin spotkań indywidualnych);
- dane jakościowe - uzyskane wyniki (liczba osób objętych monitoringiem, które zaprzestały stosowania przemocy bądź powróciły do stosowania zachowań przemocowych);
- wnioski.

6. WNIOSKI KOŃCOWE

Nadrzędnym celem programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny doświadczającej przemocy. W ramach istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie opracowany program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych stanowi jedno z ogniw pomocowych rodzinie poprzez działania skierowane do osób podejrzanych bądź stosujących przemoc w rodzinie. Nieodłącznym elementem prowadzonych oddziaływań jest ścisła współpraca przedstawicieli instytucji kierujących osoby do programu, wymiana informacji oraz podejmowanie działań naprawczych. Działania te mają przyczynić się do funkcjonowania rodzin wolnych od przemocy, do ograniczenia zjawiska przemocy i wzrostu poczucia bezpieczeństwa rodzin.